

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział 1. Geneza opolskich uczelni i środowisko akademickie	
Opola	13
Opolskie początki	13
Oaza przy Grunwaldzkiej – ośrodki duszpasterstwa akademickiego na terenie Opola	17
Opolski marzec 1968 r.	24
Sprawa braci Jerzego i Ryszarda Kowalczyków	35
Przed sierpniem 1980 r.	37
„Underground Art” – próby działalności opozycyjnej	41
Rozdział 2. Pierwszy NZS	47
Powstanie tymczasowych komitetów założycielskich NZS	47
Prasa NZS	61
Walka o rejestrację NZS z perspektywy opolskiej	67
Boje o samorząd	76
Działalność organizacyjna i kulturalna – publikacje NZS w Opolu	79
Porozumienie krakowskie wyższych szkół pedagogicznych	87
Pierwsze represje – pobicie studentów WSI Marka Raczk i Tadeusza Szajera	95
Opolanie na I Krajowym Zjeździe Delegatów NZS	108
Wybory władz uczelni w 1981 r.	116
„Pisać można wszystko, rozpowszechniać – nie całkiem”. Represje wobec niezależnych redakcji studenckich	118
Rozdział 3. Strajk radomski i wprowadzenie stanu wojennego	129
Kwestia Ustawy o szkolnictwie wyższym i konflikt radomski.	
Organizacja strajku w Opolu	129
„Uniwersytet Strajkowy”. Działalność kulturalna i duszpasterska w czasie strajku	148
Aktywność propagandowa i organizacyjna NZS w czasie strajku.	153
Walka propagandowa na ulicach Opola i zakończenie strajku	165

Rozdział 4. Stan wojenny i „normalizacja” (1981–1986)	195
Ofensywa medialna przeciw NZS	195
Internowania i represje	198
Próby ratowania archiwum NZS	208
Samorząd studencki WSP	219
„Przewodniczący nie pójdzie w pochodzie” – Uczelniana Rada Studencka WSI	222
Próby działań nielegalnych i Akademicki Ruch Oporu	226
Działalność samokształceniowa, związki z wrocławskimi strukturami Ruchu Wolnych Demokratów	236
Rozdział 5. NZS po raz drugi	239
Apatia, szykany i dezodoranty	239
Odbudowa struktur krajowych Zrzeszenia	244
„Kołakowskim w komunę”	250
„Biuro Polityczne zarządza konsultacje” – kwestia legalizacji NZS w początkach 1989 r.	257
Odbudowa struktur Zrzeszenia w Opolu. Prowokacja w Klubie „Oleńka” i działania operacyjne SB	261
Pierwsze tygodnie jawnej działalności	271
„Wszystkiemu winien opiekun roku!” Egzekutywa KW PZPR w Opolu wobec sytuacji w uczelniach	279
„Czy można prosić pana Janka?” – okrągły stół, IV Nadzwyczajny Zjazd Delegatów NZS i działania operacyjne SB	285
Czerwcową Victoria	292
Rozdział 6. Legalni i co dalej?	311
Pierwsze miesiące legalnej działalności	311
Wybory uzupełniające do Senatu i walka o gmach po Komitecie Wojewódzkim PZPR	318
„Jak okupacja to okupacja” – ostatni strajk studencki w dziejach opolskiej WSP (10–11 V 1990 r.)	323
Kryzys NZS w latach 90. XX w. i próby reaktywacji Zrzeszenia	330
Zakończenie	335
Bibliografia	339
Wykaz skrótów	346
Summary	349
Zusammenfassung	351

Mariusz Patelski (ur. 1967) - adiunkt w Katedrze Biografistyki Instytutu Historii Uniwersytetu Opolskiego. Zajmuje się historią polityczną i wojskową okresu międzywojennego oraz dziejami współczesnymi Śląska. W latach 2006 - 2010 prezes Stowarzyszenia Polsko-Serbołużyckiego "Pro Lusatia" i redaktor naczelny pisma "Pro Lusatia". Autor monografii poświęconej gen. Tadeuszowi Jordan Rozwadowskiemu oraz ponad 100 artykułów naukowych i popularnonaukowych opublikowanych m.in. na łamach: paryskich "Zeszytów Historycznych", "Sobótki", "Studiów Śląskich", "Dziejów Najnowszych" oraz "Arcanów".